КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Силабус навчальної дисципліни

ВОКАЛЬНА МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА

1. Загальна інформація		
Спеціальність	В6 Перформативні мистецтва	
Спеціалізація	В6.01 Сценічне мистецтво	
Освітня програма	Акторське мистецтво драматичного театру і кіно	
Рівень вищої освіти	магістр (другий рівень)	
Мова навчання	українська	
Форма навчання	денна	
Статус навчальної дисципліни	вибіркова	
Курс (рік навчання)	II	
Семестр	I	
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ECTS, 90 годин	
Розподіл за видами занять та годинами навчання	**денна форма**	**заочна форма**
лекції	10	—
практичні заняття / семінарські заняття	20	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	60	—
Форма підсумкового контролю	залік	
Кафедра	Кафедра сценічного мистецтва і хореографії	
Викладач(-і)	Молодій Ольга Романівна, заслужена артистка України, доцентка	
Контактний телефон викладача	+380503386878	
E-mail викладача	olga.molodij@cnu.edu.ua	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/	
Консультації	Очні консультації згідно з графіком	

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Вокальна майстерність актора» полягає у розвитку самостійної вокально-виконавської майстерності магістра-актора: опануванні розширених вокальних технік, формуванні авторської інтерпретації музичного матеріалу та їх інтеграції в акторську дію драматичного театру і кіно як складні сценічні твори. Курс не повторює основ вокальної техніки; для здобувачів з іншою вхідною підготовкою (зокрема з інших спеціальностей) складається індивідуальний план вирівнювання базових навичок, який виконується в межах самостійної роботи. Дисципліна спрямована на опанування розширених технік і мікрофонної роботи; органічне поєднання вокалу, мовлення, руху та емоційної дії; розвиток жанрово-стильової гнучкості; формування авторської інтерпретації; розвиток самодіагностики, автономного планування вокального навантаження та самооцінки; дослідницький підхід до вокальної практики; досвід координації творчої групи над спільним вокально-сценічним номером.

3. Тематика навчальної дисципліни

Тематика курсу охоплює: діагностику голосу, індивідуальну вокальну методику та планування роботи на семестр; розширені вокальні техніки (регістрові переходи, мікст, динамічна й тембральна палітра, мікрофонна техніка); спів у русі та пластиці; акапельну й ансамблеву фактуру; вокальну драматургію вистави та музичний номер як елемент драматургії; жанрово-стильову палітру сучасного театру (народний спів, академічна манера, мюзикл, зонг і кабаре, spoken singing) та культурні традиції вокальних манер; авторську інтерпретацію музичного тексту; голосове здоров'я й автономну вокальну практику; формування програми творчого показу та захист її концепції.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні мистецькі задачі у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК7. Здатність ефективно працювати як у складі творчих і фахових колективів – беручи на себе різні ролі, зокрема лідерську, – так і самостійно планувати й реалізовувати завдання з повною відповідальністю за їх результат.

ЗК8. Здатність до повноцінної взаємодії з представниками різних культур, мов і фахових спільнот; усвідомлення культурного розмаїття як ресурсу для художньої творчості та наукового діалогу.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)

ФК2. Здатність на поглибленому рівні застосовувати і творчо синтезувати специфічну систему виражальних засобів сценічного мистецтва – пластичних, звукових, акторських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних – при самостійному створенні та художньому осмисленні складних сценічних творів.

ФК4. Здатність брати на себе відповідальність за організацію та координацію роботи творчої групи в процесі підготовки і випуску сценічного твору: розподіляти задачі, узгоджувати художні рішення і забезпечувати якість спільного продукту.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 05. Демонструвати поглиблену техніку сценічного виконавства – внутрішню і зовнішню – та самостійно втілювати складні художні образи, використовуючи весь арсенал виражальних засобів акторської і сценічної мови.

ПРН 06. Самостійно відбирати, аналізувати та інтерпретувати драматургічний і сценічний матеріал; обирати концептуально обґрунтовані художні засоби для реалізації задуму з урахуванням жанрового, стильового та культурного контексту.

ПРН 08. Інтерпретувати явища і твори сценічного мистецтва в широкому соціокультурному, естетичному та мистецько-історичному контексті; зіставляти авторські концепції з тенденціями розвитку суміжних мистецтв – літератури, музики, образотворчого мистецтва, кіно.

Результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати:

– сучасні підходи та методики вокальної підготовки актора, вокальну музичну термінологію;

– розширені вокальні техніки (регістрові переходи, мікст, тембральна й динамічна палітра, мікрофонна техніка) та умови їх безпечного застосування;
– жанрово-стильові особливості співу в сучасному театрі та культурні традиції вокальних манер;
– засади вокальної драматургії вистави, функції музичного номера в сценічному творі;
– принципи планування вокального навантаження, профілактики перевантажень і відновлення голосу.

вміти:

– самостійно діагностувати стан і можливості власного голосу, визначати вокальні завдання та планувати роботу над ними;
– володіти розширеними прийомами сценічного голосоутворення та мікрофонною технікою;
– інтегрувати вокал у драматичну дію, поєднувати спів, мовлення та пластику;
– перемикатися між вокальними манерами та жанрами в межах однієї ролі;
– аналізувати вокальну партитуру ролі й вистави, створювати та обґрунтовувати авторську інтерпретацію музичного матеріалу;
– обирати й обґрунтовувати репертуар, формувати та публічно представляти концепцію творчого показу;
– координувати роботу творчої групи над спільним вокально-сценічним номером;
– критично оцінювати й порівнювати виконавські інтерпретації та вокальні методики, презентувати результати власного аналізу;
– зберігати голосове здоров'я в умовах сценічного навантаження.

5. Система оцінювання навчальної дисципліни

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів – 100. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50.
Підсумковий контроль (залік) проводиться у формі творчого показу вокальної програми.

Вага оцінювання форм поточного контролю	лекції	
	практичні / семінарські	35
	лабораторні	
	індивідуальне завдання	
	колоквіум	
	самостійна робота	15
Вага оцінювання форм підсумкового контролю	залік (творчий показ)	50
Разом		**100**

6. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX, що набрав чинності 31 липня 2026 року (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20), та чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника: Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/ctufpk); Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/kvweic); Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/pxfcef); Положення про порядок розгляду повідомлень про

порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/vzzmem); Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://surl.li/kipjui).

Використання штучного інтелекту. Письмові роботи з дисципліни (анотований огляд джерел, концептуальна записка до програми, дослідницьке завдання) виконуються здобувачем самостійно. У разі використання змісту, згенерованого засобами штучного інтелекту, здобувач зазначає це із вказівкою методології генерації та/або посиланням на комп'ютерну програму відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність». Недобросовісне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом, академічний плагіат, фабрикація й фальсифікація є порушеннями академічної доброчесності та тягнуть за собою відповідальність, передбачену законодавством і внутрішніми документами університету.

Відвідування занять. Організація освітнього процесу та контроль знань здобувачів здійснюються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (http://surl.li/rokxqk) і Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти (https://surl.lt/uinnsy). Відпрацювання пропущених занять здійснюється за індивідуальним графіком, погодженим із завідувачем кафедри та викладачем.

Голосова безпека. Заняття проводяться з дотриманням вимог голосової гігієни. У разі нездужання, що впливає на голосовий апарат, здобувач вищої освіти повідомляє про це викладача, який адаптує навантаження та форму виконання практичних завдань.

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (https://surli.cc/caszlv).

7. Рекомендована література

Основна література

1. Борисенко Н., Роговська Є. (2025) Впровадження сучасних вокальних технік у процесі підготовки майбутніх акторів. Fine Art and Culture Studies. URL: https://www.researchgate.net/publication/393620076_VPROVADZENNA_SUCASNIH_VOKALNIH_TEHNIK_U_PROCESI_PIDGOTOVKI_MAJBUTNIH_AKTORIV
2. Жишкович, Мирослава Андріївна. Методика викладання спеціальних дисциплін: Академічний спів: навчальний посібник. Львів: «Растр-7», 2024, 122 с., ілюстр.
3. Нагорний М. (2024) Роль вокального виховання в освітньо-професійній підготовці акторів театру. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого*. Музичне мистецтво. № 34. С. 254–258.
4. Підгаєцька І. В., Мацієвська Л. В., Поліщук В. І. (2026) Вокал як інструмент акторського перевтілення у музично-сценічному мистецтві. Fine Art and Culture Studies. № 1. С. 113–118.

Додаткова література

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навч. посіб. для студентів вищих муз. навч. закладів. Київ : Українська ідея, 2000. 68 с.
2. Бень Г. Особливості співу акторів драми. Вісник Львів. ун-ту. Серія мист-во. 2012. Вип. 11. С. 111–116.
3. Голос людини та вокальна робота з ним : [монографія] / [Г. Є. Стасько, О. Д. Шуляр, М. Ю. Сливоцький, М. П. Стефанюк, О. Р. Молодій, М. В. Попелюк, І. І. Жеребецька]. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 336 с.
4. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 1999. 269 с.
5. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посіб. з основ вокальної майстерності. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
6. Овчаренко Н. Основи вокальної методики : науково-методичний посібник. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2006. 116 с.
7. Побережна Г. І. Загальна теорія музики : підручник. Київ : Вища школа, 2004. 303 с.
8. Словник музичних термінів / уклад. і автор передм. В. Тимків ; уклад. О. Подручна ; ред. В. Карпенко, Р. Дзундза, В. Таранюк. Київ : Вадим Карпенко, 2017. 311 с.

9. Смаглій Г. А. Теорія музики : підр. для навч. закл. освіти, культури і мистецтв. Харків : Ранок, 2013. 392 с.
10. Юцевич Ю. Є. Музика : словник-довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 352 с.
11. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу : навчально-методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навч. закладів, учителів шкіл різного типу.
Київ : ІВМН, 1998. 160 с.

Детальна інформація щодо навчальної дисципліни висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни.

Викладач **Молодій О. Р.**